

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Крос-культурний менеджмент

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Крос-культурний менеджмент
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мацола С.М.
Контактний телефон викладача	+38(095)716 72 49
E-mail викладача	solomiia.matsola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Вибіркова дисципліна «Крос-культурний менеджмент» є важливою освітньою компонентою для підготовки студентів спеціальності 075 «Маркетинг» в сучасному глобальному світі. Посилення процесів інтернаціоналізації, інтеграції, транснаціоналізації та конкуренції сприяють тому, що світовий бізнес продовжує розвиватися з швидкістю, тим самим інтегруючи діяльність людей, що представляють різні культури. Сучасні фахівці з маркетингу неодмінно повинні розуміти і знати як культура впливає на мотивацію споживачів в різних країнах та моделі споживання, як культура впливає на організаційні структури та ефективність колективної роботи, як створити ефективні комунікаційні та збутові канали, що дозволять уникнути конфліктів й непорозумінь між сторонами бізнес-взаємодії, зменшити рівень асиметрії інформації, знайти компроміси у переддоговірному, договірному і післядоговірному процесі та чітко виконувати умови підписаних угод. Без уваги до культурного змісту в управлінні організаціями та маркетинговою діяльністю всі стратегічні плани можуть залишитися</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Крос-культурний менеджмент» є формування у майбутніх маркетологів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо особливостей та потреб споживачів, що належать до різних культур, а також суб'єктивної складової культури (міфи, традиції, звичаї, звички й цінності), що впливає на їх поведінку, що дозволить майбутнім фахівцям відповідним чином змінити пропозицію товарів/послуг, адаптувати інформацію, засоби і джерела її розповсюдження з метою максимізації споживчої цінності товару/послуги та задоволення клієнтів.</p> <p>Завдання дисципліни: - вивчення основних понять, систем і алгоритмів крос-культурного менеджменту; - висвітлення теоретико-методологічних і прикладних аспектів крос-культурного менеджменту; - формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо застосування методів і механізмів крос-культурного менеджменту; - підготовка студентів до роботи у мультикультурному середовищі сучасного бізнесу</p> <p>В результаті вивчення дисципліни студент має знати: - зміст сучасних теорій крос-культурного менеджменту; - методи прийняття стратегічних рішень в умовах кроскультурного середовища; - класифікації національних ділових культур та їх виміри. має вміти: - застосовувати теорії крос-культурного менеджменту для аналізу ситуацій, що виникають у багатонаціональних колективах; - враховувати крос-культурний аспект при здійсненні ділового співробітництва з іноземними бізнес-партнерами; - визначати види національних ділових культур та враховувати їх особливості для підвищення ефективності організації в умовах глобалізації економіки.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Знати: культурні особливості країн як чинники впливу на функціонування організацій; виміри культури, що впливають на ефективність управління.</p>	

Вміти: діагностувати виміри культури організації; застосовувати виміри культури при організації управління; опиратись на виміри культури при проведенні змін в організації.

Загальні та фахові компетентності:

- здатність використовувати сучасні системні знання крос-культурного менеджменту: основні теорій, завдання, інструменти;
- здатність використовувати досвід крос-культурного менеджменту в роботі українських організацій різних видів діяльності;
- здатність працювати з персоналом з урахуванням специфіки конкретної організації і якісного складу її працівників;
- здатність використовувати методи адаптації до різних культурних середовищ та засвоювати методи спілкування нового культурного середовища для ефективної роботи менеджера.

Результати навчання:

- знати і пояснювати основні терміни, визначення і поняття, що стосуються перевірки та закріплення знань специфіки крос-культурного менеджменту та вміти знаходити шляхи подолання бар'єрів в крос-культурному середовищі;
- вміти використовувати теорії крос-культурного менеджменту для аналізу ситуацій, що виникають в багатонаціональних колективах, враховувати крос-культурний аспект при здійсненні ділового співробітництва з іноземними бізнес-партнерами;
- мати навички командування, формування та підтримки сприятливого психологічного клімату в багатонаціональних колективах, вміти долати міжкультурні бар'єри при побудові відносин із зарубіжними партнерами;
- вміти використовувати особливості національних стилів управління та фактори, що їх визначають, а також застосовувати отримані знання у практичній діяльності і уникати типових помилок, пов'язаних з національними стереотипами поведінки.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
			вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Сутність та значення культури в міжнародному бізнесі. Поняття культури та рівні культурного програмування. Класифікація параметрів культур. Типові реакції на незнайомі культури. Основні типології ділових культур за Ф.Тромпенаарсом, Р.Люїсом, Е.Холом.	Лекція, практичне заняття	[1,11,15, 19]	Опрацювати лекційний матеріал. Пройти тестування до теми	5 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 2. Цінності, ставлення, поведінка: міжкультурна розмаїтість. Основи культурної орієнтації суспільства: Цінності. Ставлення. Вплив культури на поведінку людей. Аспекти ціннісної орієнтації суспільства: Сприйняття. Ставлення до навколишнього світу. Відносини. Діяльність. Сприйняття часу та простору. Сприйняття людини. Ставлення до навколишнього світу.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 3. Міжкультурне ділове спілкування. Предмет кроскультурного менеджменту. Проблеми міжкультурного спілкування. Причини міжкультурних конфліктів і шляхи їх подолання. Аспекти розуміння повідомлень у різних культурах. Управління бізнесом на стику культур і проблема культурного капіталу компанії. Комунікації в інтернаціональній команді</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,8]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 4. Теорія культурних вимірів Г.Хофстеде Виміри культури за Г.Хофстеде та GLOBE. Дистанція від влади (висока-низька). Відособленість (індивідуалізм-колективізм). Напористість (маскулінність-фемінність). Уникнення невизначеності (неприйняття невизначеності). Стратегічне мислення (короткострокова-довгострокова орієнтація). Допущення (індульгенція)</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,12,25]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5. Кроскультурний аналіз в міжнародному маркетингу. Завдання та методологія кроскультурного аналізу в міжнародному маркетингу. Кроскультурний аналіз рекламних комунікацій з урахуванням національно-культурних і правових чинників. Порівняльна характеристика ділових культур, споживачів і особливостей комунікацій в країнах Пн.Америци, Азії, Європи та України</p>		<p>[1,27,28,29]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми</p>	<p>5 балів</p>	

<p>Тема 6. Культура на стилі управління в міжнародних організаціях Менеджмент та культурні цінності. Культурні розходження та стилі управління. Переконавання як причини потенційних проблем у роботі. Культурні параметри виробничих відносин. Реакції різних культур на встановлені твердження.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[5,6,9,11]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 7. Культурні розходження в організаціях Культурні параметри організаційної поведінки та їх характеристика. Культурні архетипи організацій. Моделі управлінської культури. Стратегії розпізнавання культури організації. Стратегії управління культурною розмаїтістю. Сприйняття й управління впливом культурної розмаїтості організації.. Вплив</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[5,6,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 8. Лідерство в міжкультурному діловому оточенні. Значення лідерства в організаціях. Діловий протокол: крос-культурний аспект. Аспекти лідерства. Лідерство з точки зору крос-культурного менеджменту. Основні теорії лідерства: ситуаційний прояв у різних культурах. Лідерство та прийняття рішень крізь горизонти культур. Національні стилі лідерства. Коригування політики компанії з урахуванням крос-культурних відмінностей. Крос-культурні особливості реалізації міжнародних проектів.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4,6,8]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>Тема 9. Крос-культурні розходження в мотивації персоналу Теорії мотивації і їх крос-культурний прояв. Ранні та сучасні теорії мотивації. Культурна обумовленість теорій мотивації. Характеристика теорій мотивації і їх крос-культурний прояв. Значення культурної обумовленості теорій мотивації. Ставлення до роботи в різних культурах. Значення роботи в житті людини. Цінності й задоволеність роботою. Пріоритети у формуванні позитивного ставлення до роботи. Сприйняття роботи як важливої діяльності в житті. Застосування теорій мотивації в багатокультурному середовищі. Вплив культурного контексту на процес мотивації. Можливі джерела задоволення на робочому місці в різних країнах.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[3,5,11]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 10. Крос-культурні аспекти міжнародних переговорів Особливості міжнародних переговорів. Тактика ведення переговорів з іноземними партнерами. Особливості ведення переговорів з представниками Східних і Західних країн. Моделі поведінки на переговорах. Фактори успіху міжкультурних переговорів. Різниця в моделях поведінки партнерів в залежності від етапів переговорів.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[3,5,11]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна- 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен</p> <p>“відмінно” - студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” - студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” - студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” - студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Студент виконує індивідуальну презентаційну роботу, яка є допуском до складання заліку. Головна мета її - перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> - оцінка за відповіді та тестування під час аудиторних занять (30 балів); - оцінка за індивідуальну (презентаційну) роботу (10 балів); - оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);	
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;	
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».	
Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).	
Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	

8. Рекомендована література

1. Тодорова Н. Ю. Крос-культурний менеджмент: навч. посіб. Донецьк: ДонНТУ, 2008. 330 с.
2. Азарова Ю. Мультикультуралізм і сучасні моделі міжкультурної комунікації / Ю. Азарова // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Культурологія. - 2016. - Вип. 17. - С. 13-19.
3. Афоніна І. Ю. Стратегії комунікативної поведінки в професійно значущих ситуаціях міжкультурного спілкування / І. Ю. Афоніна // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2013. - № 3. - С. 25-30.
4. Бойко О. Т. Невербальні засоби спілкування у системі міжкультурної комунікації у системі міжкультурної комунікації / О. Т. Бойко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2012. - Вип. 23. - С. 14-15.
5. Гжешук В. Міжнародний менеджмент в національному стилі спілкування країн світу / В. Гжешук // Молодь і ринок. - 2014. - № 5. - С. 128-134.
6. Дяченко, Тетяна Олексіївна. Організаційна культура: теорія і практика [Текст]: монографія / Т. О. Дяченко. - К.: Логос, 2012. - 323 с.
7. Коваленко Геннадій Олександрович. Корпоративна культура сучасного підприємства [Текст]: навч. посіб. / Г. О. Коваленко, А. В. Остафійчук; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ: ДДМА, 2011. - 132 с.
8. Колбіна Т. В. Сутність міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії представників різних культур / Т. В. Колбіна // Вісник Харківської державної академії культури. - 2010. - Вип. 31. - С. 105-114
9. Корженко В. В. Вплив національної культури на формування моделі управління: методики крос-культурного менеджменту / В. В. Корженко, Ж. А. Писаренко // Актуальні проблеми державного управління. - 2009. - № 1. - С. 16-26.
10. Ліфінцев Д.С. Формування корпоративної культури на основі концепції кроскультурного менеджменту / Д.С. Ліфінцев // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 5. - С. 23 - 26.
11. Льюїс Ричард Д. Деловіє культури в міжнародном бізнесі. От столкновения к взаимопониманию [Текст]/Д. Ричард Льюїс. [Пер с англ.] - 2-е изд. - М. Дело, 2001. - 448 с.
12. Мешко Н. П. Крос-культурний менеджмент у корпоративних стратегіях міжнародних компаній / Н. П. Мешко, О. Є. Буланкіна. // Ефективна економіка. - 2012. - № 7.
13. Олійник О. Ділове спілкування [Текст]: Навчальний посібник / О. Олійник. - Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2009. -380 с.
14. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин [Текст]: Навчальний посібник / Ю.І. Палеха. - К.: Кондор, 2007. - 356 с. 19. Персикова Т.Н. Межкультурная коммуникация и корпоративная культура [Текст]: Учебное пособие. - М.: Логос, 2002. - 224 с
15. Льюїс Р.Д. Ділові культури в міжнародному бізнесі. Від зіткнення до взаєморозуміння. Київ: Справа, 2011.
16. Мясоєдов С.П. Основи кроскультурного менеджменту. Київ: Справа, 2003.
17. Оучи У. Методи організації виробництва. Японський й американський підходи. Київ: Економіка, 1984.
18. Холден Н. Дж. Крос-культурний менеджмент. Концепція когнітивного менеджменту. - Київ.: Юнити, 2005.
19. Хол З. Як зрозуміти іноземця без слів. - Київ, 1995
20. Бурак О. С. Крос-культурна комунікація як наслідок глобалізаційних кроскультурних контактів, 2012.
21. Thomas David C. Cross-cultural management: essential concepts / David C. Thomas, University of New South Wales & Mark F. Peterson, Florida Atlantic University. — Third Edition, 2014.
22. Steers M. Richard. Management across cultures: developing global competences / Richard

- M. Steers, Carlos J. Sanchez-Runde, Luciara Nardon. — 2nd ed. Cambridge University Press, 2013.
23. R. Delecta Jenifer, G. P. Raman Cross. Cultural Communication Barriers in Workplace / Jenifer R. Delecta, Cross Raman G.P. // International Journal of Management, vol. 6, Issue 1, January. — 2015. — P. 348—351.
24. Schein Edgar H. Organizational culture and leadership / E. Schein. John Wiley & Sons.— 2010. — 464 p.
25. Hofstede G. Culture and organizations. - London: McGraw-Hill, 1991. - 271 p. 13.
26. Trompenaars F. Riding the wave of culture. - London: Nicholas Brealey, 1993. - 192 p
27. Стрій Л.О. Маркетинг ХХІ століття. Концептуальні зміни та тенденції розвитку: монографія / Л.О. Стрій // За наук. ред. проф. А.К. Голубєва. - Одеса: ВМВ, 2010. - 320с.
28. Гестеланд Ричард Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе. Маркетинговіе исследования, ведение переговоров, поиски источников поставок и рынков сбыта, менеджмент в различных культурах / Пер. с англ. - Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. - 288с.
29. Стегній О.Г. Методологічні складності крос-культурних досліджень / О.Г. Стегній. // Український соціум. - 2013. - №2(45). - С. 99-111

Викладач

Мацола С.М.